

Huvudman

Falu kommun
info@falun.se

Beslut

Datum 2026-04-08
Dnr SI 2025:12583
Sida **1 (10)**

Ärendet

Tillsyn av gymnasial vuxenutbildning Frisörcentrum/Trotzgatan 25 i Falu kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **26 juni 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Falu kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Falu kommun ska vidta följande åtgärder

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

1. Se till att skolans beredskapsplan innehåller åtgärder som personalen ska vidta vid en allvarlig våldssituation eller hot om allvarlig våldssituation, samt en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår. Huvudmannen ska lämna in en reviderad beredskapsplan i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (6 a kap. 3 § 1 skollagen)
2. Se till att rektorn informerar och förbereder all personal innan **den 26 juni 2026** om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om allvarlig våldssituation, samt hur rollfördelningen ser ut vid en sådan händelse. Huvudmannen ska lämna in dokumentation av hur och när ett sådant informationstillfälle har genomförts samt en deltagarlista i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (6 a kap. 3 § 2 skollagen)
3. Se till att gränsen mellan skolenheten och den andra verksamheten tydliggörs vid samnyttjande ytor. Huvudmannen ska lämna in en redogörelse för hur skolan har tydliggjort gränsen mellan

skolenheten och den andra verksamheten i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (6 a kap. 4 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och validering.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:12583) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2026 inlett en tillsyn av Frisörcentrum/Trotzgatan 25 i Falu kommun. Utbildningen anordnas genom entreprenad.

Frisörcentrum bedriver sin verksamhet centralt i Falun i en fastighet där även en annan skolverksamhet finns. Frisörcentrums lokaler är belägna på byggnadens andra våningsplan. Skolan tar emot både elever via Falu kommuns kommunala vuxenutbildning och elever som bekostar utbildningen privat.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Frisörcentrum följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, validering och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 12 februari 2026 och 13 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat en plan för pågående dödligt våld (PDV-plan) och en rutin för besök på skolan. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Huvudmannen behåller ansvaret för uppgifter som bedrivs på entreprenad (23 kap. 2 § skollagen).

Föreläggande

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan och det löpande beredskapsarbetet

Huvudmannen uppger i ett e-postmeddelande till Skolinspektionen att arbetet med beredskapsplanen inte är reglerat i deras auktorisationsvillkor och att varje skola måste arbeta fram en beredskapsplan.

Skolinspektionen har under tillsynsbesöket tagit del av Frisörcentrums upprättade PDV-plan, som innehåller rutiner för händelser gällande pågående dödligt våld. I PDV-planen anges bland annat hur elever ska fly eller låsa in sig beroende på var en gärningsman befinner sig, samt vad elever ska göra i olika scenarier vid hot om väpnat våld. PDV-planen innehåller även planlösningar som är markerade med bland annat utrymningsvägar, nödutgångar och låsbara rum. Av PDV-planen framgår inte någon rollfördelning av vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår. Det framgår heller inte vilka åtgärder personalen ska vidta vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.

Rektorn uppger i intervju att PDV-planen upprättades veckan efter skoldådet i Örebro inträffade och att dokumentet har reviderats flera gånger, senast en eller två veckor innan Skolinspektionens tillsynsbesök på skolan. Skälen till revideringarna har bland annat varit att rektorn vidtog åtgärder för att förbättra säkerheten, samt gjorde egna riskanalyser. Rektorn uppger även att de behöver se över PDV-planen igen med hänsyn till att den inte innehåller en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår.

Alla elever uppger i intervju att de har fått information om skolans PDV-plan samt att de vet hur de ska agera om det skulle uppstå en allvarlig våldssituation. Två elever uppger att de har övat på bland annat utrymning och inrymning, medan flera andra elever uppger att de är osäkra på om genomgången kan betraktas som en sådan övning. Några elever tillägger att de har gått runt till olika platser i skolans lokaler med rektorn och pratat om vad de ska göra om en gärningsman kommer från olika håll. Lärarna uppger i intervju att rektorn har informerat dem om PDV-planen när den var ny, men att de inte minns vilka åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om allvarlig våldssituation. Lärarna uppger även att de inte har varit med på någon övning eller praktisk genomgång i enlighet

med planen. Rektorn uppger i intervju att både elever och lärare har fått information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Rektorn uppger även att de har haft övningar för inrymning och utrymning med tidigare elever, men inte med skolans nuvarande elever. På frågan om skolan arbetar med att identifiera sårbarheter och säkerhetsrisker inom verksamheten uppger rektorn i intervju att det sker utifrån ett arbetsmiljöperspektiv, men inte utifrån ett säkerhetsperspektiv vid en eventuell våldshändelse. Enligt rektorn måste skolan arbeta mer med det utifrån ett säkerhetsperspektiv.

Obehöriga nekas tillträde

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket tagit del av en rutin för besök på skolan. I rutinen anges hur kunder och övriga besökare ska registreras samt hur elever ska anmäla besökare till skolan.

Skolinspektionen noterade under tillsynsbesöket att samtliga dörrar till byggnaden och skolans lokaler var olåsta, samt att en dörr i trapphuset leder in till både Frisörcentrums lokaler och en annan utbildningsanordnares lokaler. En lärare uppger i intervju att ytterdörren till byggnaden är öppen under dagtid, samt att de två dörrar som leder in till skolans lokaler är öppna när verksamheten pågår. Rektorn uppger i intervju att hon har en pågående kontakt med fastighetsägaren gällande att entrédörren står öppen under dagen. Vidare uppger rektorn att det finns en skylt med skolans namn på utsidan av dörren i trapphuset, men att det saknas en skylt för den andra utbildningsanordnaren, och att skolan måste vidta fler åtgärder för att markera skolans lokaler innanför dörren i trapphuset. Rektorn uppger att hon även har försökt få fastighetsägaren att bygga om vid dörren i trapphuset så att skolan inte delar utrymme med en annan hyresgäst.

Elever, lärare och rektor uppger i intervju att det förekommer att personer från den andra utbildningsanordnaren befinner sig i skolans lokaler. Detta eftersom de har verksamhet i en angränsande lokal till Frisörcentrums pentry, som nås via ingången till skolan i trapphuset. En lärare uppger i intervju att de får säga till elever från den andra utbildningsanordnaren att inte använda skolans toaletter. Läraren tillägger att ibland stör dessa elever undervisningen på Frisörcentrum och då säger rektorn till dem.

I intervju med lärare uppger de att skolan är som en salong som är öppen för allmänheten och att det kan vara svårt att veta om en person är obehörig i deras lokaler, eftersom de har många kunder. Lärarna uppger att de vill att kunder ska bli uppmärksammade när de kommer in till lokalen. Lärarna instruerar därför elever att de ska hälsa på personer som de inte känner igen och fråga hur de kan hjälpa personen. Elever uppger i intervju att om de ser en person som de inte känner igen så frågar de om personen behöver hjälp.

Rektorn uppger i intervju att skolan inte har en rutin för hur besök av utomstående personer ska hanteras, förutom att alla ska hälsa på utomstående som man möter i lokalerna. Rektorn uppger även att i PDV-planen finns det en rutin för hur de ska agera om en okänd person påträffas i lokalen som har ett avvikande beteende eller något som upplevs som konstigt eller hotfullt.

Rättslig reglering

Beredskapsplan och det löpande beredskapsarbetet

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet 1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och 2. att det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § skollagen)

Av en beredskapsplan ska det framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. Planen bör innehålla en planläggning för hur utrymning, inrymning och utestängning kan genomföras. Planen bör även inbegripa en översyn av de fysiska förutsättningarna i verksamhetens lokaler för att t.ex. identifiera säkra tillflyktsplatser, samt innefatta en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår. (prop. 2024/25:160 s. 46, 157)

Ett löpande arbete med beredskap innefattar att personal genomför övningar för t.ex. inrymning, utrymning och utestängning. Utbildning, planering och i vissa fall anpassningar i den fysiska miljön eller tekniska hjälpmedel kan också utgöra inslag i ett löpande arbete för att stärka beredskapen att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer. Förutsättningarna ser emellertid olika ut vid olika verksamheter och det lämnas därför i huvudsak åt huvudmannen att avgöra vilka konkreta åtgärder som är motiverade. Inom ramen för det löpande arbetet måste det säkerställas att personal, elever och barn får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Att arbetet ska ske löpande innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter och att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. (prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158)

Obehöriga nekas tillträde

Huvudmannen ska se till att det på varje förskole- och skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Med obehöriga personer avses personer som skolan eller förskolan som verksamhet inte har en skyldighet att ta emot och inte heller har ett intresse av att ta emot. En utomstående besökare kan vara att anse som obehörig eller behörig beroende på om besöket sker i enlighet med de rutiner som gäller för sådana besök eller inte. Sådana rutiner kan t.ex. handla om att besök ska anmälas i viss ordning, att besökare ska bära en besöksbricka eller liknande rutiner. (prop. 2024/25:160 s. 158)

Om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på en förskole- eller skolenhet kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt. (prop. 2024/25:160 s. 59)

Andra åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av förskolan, skolan eller fritidshemmet och gemensamt nyttjade ytor. Det måste vid varje förskole- och skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. Det kan i ett antal fall vara omöjligt för en enhet att säkerställa att obehöriga – även om de inte ges tillträde – inte rent faktiskt kan bereda sig tillträde till verksamhetens område. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förhindra denna att lämna området. (prop. 2024/25:160 s. 159)

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplan och det löpande beredskapsarbetet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamhetens säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte gällande beredskapsplanen och det löpande beredskapsarbete.

Av utredningen framgår att det visserligen finns en beredskapsplan på skolan, som bland annat innehåller planlösningar markerade med utrymningsvägar, nödutgångar och låsbara rum. Beredskapsplanen anger även hur elever ska agera vid allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer. Däremot saknar beredskapsplanen åtgärder som personalen ska vidta vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, samt en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår.

Av utredningen framgår även att elever har fått information om hur de ska agera vid allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer. Rektorn har även genomfört vissa anpassningar i den fysiska miljön för att förbättra säkerheten. Däremot har personalen inte haft en praktisk genomgång eller övning i enlighet med beredskapsplanen. Skolan bedriver heller inte ett löpande arbete med att identifiera risker i verksamheten ur ett säkerhetsperspektiv.

Av skollagen framgår att det ska finnas en beredskapsplan och att det ska bedrivs ett löpande arbete med att säkerställa en beredskap. Av planen ska det framgå olika rollers ansvarsfördelning och åtgärder som ska vidtas vid allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer.

Att den beredskapsplan som gäller för verksamheten inte innehåller en rollfördelning och vilka åtgärder som personalen ska vidta vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation är en brist. Att det inte har bedrivits något löpande arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer, samt att personal inte har haft någon praktisk genomgång eller övning i enlighet med beredskapsplanen, är också en brist.

Obehöriga nekas tillträde

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Frisörcentrum inte uppfyller författningarnas krav fullt ut vad gäller åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten.

Av utredningen framgår visserligen att verksamheten har en rutin för registrering av kunder och övriga besökare som kommer till skolan. Utredningen visar även att elever och personal frågar utomstående som de inte känner igen varför de är i skolans lokaler. Däremot saknar skolan tydliga markeringar för skolenheten vid samnyttjande ytor.

Av skollagen framgår att det ska vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till skolenheten under tid när verksamheten pågår. Av förarbeten till skollagen framgår att åtgärder som behöver vidtas är bland annat att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Det kan till exempel handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor. Att det inte är tydligt markerat var skolenhetens lokaler börjar vid de gemensamma ytorna med den andra verksamheten är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Falu kommuns verksamhet vid Frisörcentrum uppfyller inte författningarnas krav vad gäller säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Det finns därför skäl att förelägga Falu kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger i intervju att de kan ge extra anpassningar till alla elever som behöver det. Lärarna uppger även att det inte finns någon elev på skolan som de befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Rektorn uppger i intervju att hon delar lärarnas bild av deras förutsättningar att ge eleverna extra anpassningar. Exempel på extra anpassningar som lärarna ger är möjligheten att ha ett muntligt förhör i stället för ett skriftligt prov, extra tid för att skriva ett prov, samt möjligheten att filma läraren när hen går igenom olika moment.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de

betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Validering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger i intervju att elever har möjlighet att få sina kunskaper validerade, samt att det är upp till eleverna om de vill genomgå en validering. Rektorn uppger även att det inte har funnits några elever som önskat få sina kunskaper validerade, men som inte har fått det. Senast skolan hade elever på frisörprogrammet som fick sina kunskaper validerade var under år 2019 eller 2020.

En lärare uppger i intervju att de bland annat identifierar elever som är i behov av validering genom att eleverna får besvara ett frågeformulär innan de ska påbörja utbildningen. En annan lärare uppger att personalen alltid uppmärksammar om en elev har relevanta kunskaper sedan tidigare. Vidare uppger en lärare att de har en elev på skolan som har vissa kunskaper sedan tidigare, men när de gick igenom elevens kunskaper framkom det att kunskaperna inte var relevanta för utbildningen. Elever uppger i intervju att de inte har önskat få sina kunskaper validerade samt att de inte känner till någon elev som har velat genomgå en validering, men som inte har fått göra det.

Rättslig reglering

Huvudmannen är skyldig att se till att en elev erbjuds validering, om eleven behöver det och valideringen görs inom ramen för en eller flera kurser eller nivåer som bekostas av elevens hemkommun. Med validering avses en strukturerad process som innehåller en fördjupad kartläggning och en bedömning som syftar till ett erkännande av en persons kunnande oberoende av hur det förvärvats. Rektorn ska verka för att valideringen görs i enlighet med lag och andra författningar. (20 kap. 42 § skollagen)

Den som har genomgått en validering enligt 20 kap. 42 § ska ha möjlighet att få resultatet erkänt genom betyg. Betyg efter en validering ska sättas genom prövning. (20 kap. 43 § skollagen)

Validering får ske inom ramen för alla kurser och nivåer i ämnen och ska utgå från elevens förutsättningar och behov. En elev som har genomgått validering för en del av en kurs eller nivå i ett ämne behöver inte delta i undervisningen när det gäller den delen av kursen eller nivån. (2 kap. 8 § förordningen om vuxenutbildning (2011:1108))

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erica Underwood

Beslutsfattare
Signerat av: Erica Underwood

X Martina Gregic Hansson

Föredragande
Signerat av: Martina Gregic Hansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Helena Teréus medverkat.